

Vest-Agder fylkeskommune
Tordenskjolds gate 65
Postboks 517 Lund
4605 Kristiansand
postmottak@vaf.no

HØRINGSUTTALELSE TIL UTKAST TIL PLANPROGRAM OG HOVEDUTFORDRINGER FOR REGIONAL PLAN FOR VANNFORVALTNING 2022 - 2027

Vi viser til utkastet til plandokumenter for vannregion Agder som er lagt ut til offentlig høring med frist for innspill 3. juli. Energi Norges høringsinnspill avgis under.

Energi Norge er en landsomfattende interesse- og arbeidsgiverorganisasjon, som representerer selskapene som produserer, transporterer og leverer fornybar energi i Norge. Energi Norges cirka 280 medlemsbedrifter står for 99 prosent av kraftproduksjonen og sørger for daglige leveranser til cirka 90 prosent av strøm- og nettkundene i Norge.

Energi Norge sender like høringsinnspill til alle vannregioner og disse må sees i sammenheng med høringsuttalelsene som avgis av de berørte energiselskapene i den enkelte vannregion. Disse vil i større grad gå inn på de konkrete forhold i regionen enn det som er hensiktsmessig i vårt innspill. Vårt innspill må derfor leses med bakgrunn i at vi også omtaler mer prinsipielle forhold som ikke nødvendigvis er rettet spesielt mot region Agder.

Hovedpunkter i høringsuttalelsen

- Planarbeidet for perioden 2022 – 2027 bygger på godkjente vannforvaltningsplaner av juli 2016 og skal være en oppdatering av disse. Ved vedtak om endring av vannforskriften med virkning fra 1. januar 2019 framgår det at arbeidet i denne planrunden skal forenkles og bygge på eksisterende forvaltningsplaner. *"Departementene vil understreke at planene skal revurderes, og at oppdateringen skal omfatte de endringer som er begrunnet og nødvendige.....At planene for neste planperiode kun skal revurderes og oppdateres er gjennomgående tatt inn i forskriften."* Det er viktig at det nå blir riktig ressursbruk i lys av dette og at arbeidet avgrenses til oppdateringer som bygger på kvalitetssikret kunnskap.
- I planrunden 2016 - 2021 var vannkraft av de tema som ble grundigst behandlet i alle vannregioner. De nasjonale føringer av januar 2014 for vannforekomster som er påvirket av vannkraft står fast i de nye nasjonale føringene av mars 2019, der andre sektorer også har fått føringer. Det grunnlaget som er lagt tilsier at arbeidet med vannkraft i særlig grad blir forenklet i denne planperioden.

- Det er gitt fellesføringer for ulike myndigheters rolle i planarbeidet, der statlig sektormyndighet har et særlig ansvar for at nasjonale føringer blir fulgt opp. Dette må innebære en stram prosess for å avgrense realistiske miljømål der samfunnsmessig kost/nytte er godt dokumentert.
- Innholdet i vann-nett er et viktig grunnlag for godt funderte planer og må forbedres og kvalitetssikres. Det må bli bedre dokumentasjon og sporbarhet av endringer i datagrunnlaget.
- Framstillingen av faktagrunnlaget må bli mer balansert. Grafikk og overordnet bilde må i størst mulig grad gjenspeile de faktiske forhold.
- Det må tilrettelegges arenaer der viktige interessegrupper kan få reell medvirkning. For vannkraftsektoren er direkte kontakt med energi- og miljømyndigheter mest effektivt.

Utdyping og detaljering av innspillene

Energi Norge vil peke på noen områder som er viktige for å få til en god prosess, god informasjon, riktige prioriteringer og realistiske miljømål og – tiltak for denne planrunden:

- Vannkraft var særlig grundig behandlet i første planrunde og fikk også nasjonale føringer samt bred omtale i nasjonal godkjenning. Nå har det kommet nasjonale føringer for ulike sektorer, og det må forventes at arbeidet nå får en større bredde, der fokuset på vannkraft begrenser seg til nye forhold etter 2016. Det må forventes at planarbeidet innenfor vannkraftsektoren denne gang blir svært avgrenset og at det er andre sektorer som nå bør prioriteres.
- Generelt ble det lagt mye vekt på verdien av miljøforbedring i forslag til regionale vannforvaltningsplaner for 2016 – 2021, mens andre samfunnsverdier var mindre vektlagt. Et miljømål etter vanddirektivet skal være avveid i et bredt samfunnsperspektiv. Vannkraften burde i denne sammenheng få en bredere beskrivelse som også peker på hvilke sentrale funksjoner den fyller i samfunnet.
- Det må foreligge gode kost/nytte- begrunnelser for forslag til nye miljømål og -tiltak. Det må også forventes en KU i tråd med kravene i PBL, KU forskriften §§ 17, 18, som klargjør konsekvensene av nye forvaltningsplaner. Inngripen i vannkraftproduksjonen må beskrives og avveies i lys av tapte verdier av kraftproduksjon, forsyningsikkerhet, flomdemping, fornybar energi etc.
- Som grunnlag for gode kost/nytte-vurderinger må det foreligge en beskrivelse og analyse av dagens aktivitet (vannbruk), ref. vannforskriftens §15, hvor vannkraft med reguleringsanlegg blant annet bidrar med produksjon av fornybar og regulerbar kraft, flomdemping og stor verdiskaping.
- Det er positivt at NVE har samlet sin kompetanse for arbeidet med regionale planer til hovedkontoret. Dette gir bedre mulighet for en harmonisert og tydelig rolle i planarbeidet. NVEs rolle og ansvar for å påse at nasjonale føringer blir fulgt, før og etter høring, og dermed sikre realisme i forslag til nye miljømål og – tiltak tidlig i prosessen, bør understrekes og utdypes.
- Vann-nett må være lett å bruke slik at en vanlig bruker raskt kan finne informasjon om interessante vassdragsavsnitt og større områder der vannforekomster er slått sammen. Her er faktaark anvendelige.
- Det er viktig å sikre kvalitet på data i vann-nett og oppdatere med logg og referanser. Alle opplysninger bør være sporbare og dokumenterte. Det må ryddes i tiltakslistene, der avviste tiltak må skilles ut.
- Det bør vurderes om det kan lages ordninger som gjør det lettere å følge hvilke endringer som foretas i vann-nett, f. eks. om det kan tilbys abonnement for automatisk melding om oppdateringer.
- Det må ryddes i data som brukes til sammenstillinger og grafikk slik at de gir et realistisk og riktig bilde basert på kvalitetssikrede data med god dokumentasjon.
- I grafikkframstillinger blir problemområder overfokuserert da vannforekomster med mindre enn god tilstand oftest er de minste, slik at antallet blir høyt. Dette bør forklares, og følges av grafikk som viser areal, eller km, av vannforekomster med ulik tilstand. Dette vil gi et riktigere bilde av omfanget av problemer og riktigere fokus.

- Vannkraft blir vist i grafikk/tabeller som en av de største utfordringene for godt vannmiljø. Dette peker mot å prioritere innsats i disse vannforekomstene. Imidlertid er oftest GØP oppnådd og dermed også miljømålet. Dette bør forklares og følges av figurer som viser vannforekomster med påvirkninger hvor miljømålet ikke er oppnådd. Slik framstilling vil gi et riktigere bilde og bedre bakgrunn for å prioritere innsatsområder.
- Det vises grafikk der miljømålet for SMVF deles i godt/moderat/dårlig og svært dårlig potensial.
  - Det må være begrunnet hvorfor tilstanden er satt til lavere enn godt potensial. Da skal det være dokumentert begrunnede tiltak med akseptabel kost/nytte som ennå ikke er gjennomført/har fått virkning.
  - Det må forklares hva som ligger i klassifiseringene i dårlig og svært dårlig potensial.
- Det er viktig å sikre reell medvirkning for alle interessenter. Det erfares fra forrige planrunde at regionale konferanser kan fungere for generell informasjon, men ikke for mer detaljerte tilbakemeldinger og diskusjon av datagrunnlag, kost/nytte, realistiske tiltak og miljømål. Det bør derfor arrangeres mer avgrensede møter mellom ansvarlige myndigheter og sektorinteressene.
- Enhetlig og inkluderende håndtering av referansegrupper mellom regionene bør etterstrebes. For landsomfattende interessegrupper gir dette forutsigbarhet og mulighet for samordnet tilnærming.

Energi Norge og medlemmene ser fram til et konstruktivt samarbeid i oppdateringen av regionale vannforvaltningsplaner og bakenforliggende kunnskapsgrunnlag.

Vennlig hilsen
Energi Norge

Eivind Heløe
Direktør fornybar produksjon og miljø

Geir Taugbøl
Næringspolitisk rådgiver

Kopi: OED, NVE, KLD, Miljødirektoratet